

Terugkoppeling vragen en antwoorden

Inwonersavonden Eeuwselse Loop (2, 3 en 9 december 2025)

In december vond vanuit de gebiedsgerichte aanpak Vitale Peel (GGA) een tweede serie bijeenkomsten plaats. Deze bijeenkomsten hebben als doel om samen te werken aan een toekomstbestendig inrichtingsplan voor de Eeuwselse Loop. Dit plan moet invulling geven aan zowel agrarische belangen als maatschappelijke doelen, zoals natuurontwikkeling, waterbeheer en leefbaarheid. Aanwezigen werd opnieuw gevraagd om mee te praten over de toekomst van het gebied.

In dit document zijn vragen uit de tweede serie bijeenkomsten gebundeld. Dit is dus een overzicht van alle drie de avonden (2, 3 en 9 december). Er is zo veel als mogelijk een inhoudelijke reactie op de vragen gegeven. De zorgen en ideeën die zijn geuit, worden teruggekoppeld aan de juiste partners en binnen de gebiedsgerichte aanpak besproken. Dit document bevat alleen de vragen die zijn gesteld.

Als hier nog vragen over zijn kunt u contact opnemen met Maikel Pollaert via mpollaert@brabant.nl.

Inhoudsopgave

Algemeen.....	2
Thema: Proces en verloop.....	4
Thema: Beleid/Wet- en regelgeving.....	5
Thema: Water.....	7
Thema: Landbouw.....	18

Algemeen

1. Hoe is het contact met waterschap Limburg?

Het dagelijks/algemeen contact met waterschap Limburg is goed, ze zitten ook in het bestuurlijk overleg.

2. Wordt er ook naar de provincie Gelderland gekeken? Bijvoorbeeld: zone van 250 meter kader voor stikstof, 5 jaar tijd om zaken zelf uit te zoeken, goede schadeloosstelling, compensatie?

Wij zijn bekend met deze plannen. Het is goed om te benoemen dat de zone van de provincie Gelderland over stikstof gaat, het overgangsgebiedenbeleid van de provincie Noord-Brabant gaat over gewasbeschermingsmiddelen en grondwatergebruik. Daar zit dus een wezenlijk verschil in, ook qua mogelijkheden voor compensatie. In de afgelopen bijeenkomsten is veel gesproken over een extensieve zone rondom de natuur en een intensievere zone daaromheen, dit kan tijdens de komende avonden verder uitgezocht worden.

3. In de provincie Gelderland bestaat ook een subsidieregeling voor samenwerkende boeren die ideeën hebben om klimaatdoelen, het milieu of de biodiversiteit te verbeteren. Is een vergelijkbare regeling ook beschikbaar/mogelijk in het Peelland?

Het is nog niet bekend wat deze regeling precies inhoudt. Zodra dit bekend is, kunnen we onderzoeken of iets vergelijkbaars mogelijk is voor Noord-Brabant.

4. Zijn er over 10-15 jaar nog wel voldoende melkveehouders om te ondernemen op het grasland rond de Peel?

Dit nemen we mee in onze planvorming. We nodigen deelnemers aan het proces ook uit om hun ideeën of visie voor hun eigen toekomst in het gebied te delen. Op die manier kunnen we het beste ophalen wat er speelt in de omgeving en welke kant de ontwikkeling op gaat.

5. Als de overheid veel grond aankoopt, krijgen zij ook meer macht/zeggenschap.

Wij snappen deze zorg. Om de doelen te behalen is (ruil)grond echter essentieel, juist ook om ondernemers te helpen.

6. Hoe staat de gemeente tegenover de provincie?

Gemeente Deurne en Asten voelen zich niet gehoord door de provincie. Zij hebben daarom gezamenlijk een brief gestuurd naar GS, over de zorgen rondom het huidige proces van de gebiedsgerichte aanpak Vitale Peel versus de beleidsontwikkelingen bij de provincie. Veel andere gemeenten zijn ook van plan een brief te sturen.

7. Is er een scenario denkbaar waarin zo min mogelijk ondernemers worden geraakt?

Dat is wel ons streven met dit gebiedsproces. Er zijn wel wettelijke doelen die behaald moeten worden, daar kunnen we niets aan veranderen.

8. Kunnen we de Groote Peel en de omgeving niet inzetten als pilot?

We begrijpen deze wens, echter hebben we ons ook aan beleid te houden. In sommige gevallen zit daar ook een deadline aan. Hier kunnen we niet zomaar van afwijken.

9. Kunnen we tijdens de gezamenlijke bijeenkomst meer informatie krijgen over de omgevingswet en de besluitvormingsprocedure et cetera?

Dit gaan we meenemen.

10. Is er een rapport beschikbaar dat toont hoe het waterpeil zich door de jaren heeft ontwikkeld, hoe het waterpeil gedurende het jaar fluctueert en hoe de natuur hierop heeft reageert?

De [Natuurdoelanalyse uit 2023](#) is het meest informatief. Daarnaast zijn er websites zoals www.dinoloket.nl (Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond), www.brabantinzicht.nl en de [website van waterschap Aa en Maas](#) waar veel informatie te vinden is.

Thema: Proces en verloop

- 1. Waarom is gekozen om in drie aparte groepen te werken voor het gebied Eeuwselse Loop? Welke impact hebben de keuzes in de ene groep op de andere groep? Hoe wordt geborgd dat er uiteindelijk één gezamenlijk plan tot stand komt?**

We hebben gekozen om het deelgebied in drieën te delen, zodat we in kleine groepjes het gesprek aan kunnen gaan. Uiteindelijk is het de bedoeling tot één inrichtingsplan te komen voor het gehele gebied, door alle input samen te brengen. Alle zorgen en ideeën worden gebundeld en meegenomen in dit plan. We bundelen ook alle vragen en beantwoorden ze hier. Iedereen krijgt dezelfde terugkoppeling.

Het hangt van het proces af of er één scenario of meerdere voorkeursscenario's geschetst worden in het plan.

- 2. Wat is de beoogde opleveringsdatum van het gebiedsplan?**

De bekendmaking van het overgangsgebiedenbeleid is nog onzeker, maar dit zal naar verwachting vóór de zomer worden gepresenteerd. Om die reden willen we rond die tijd zelf ook een concept gebiedsplan hebben liggen.

- 3. Deze sessies gaan veel over water, maar weinig over stikstof, vergunningen, ammoniak en andere thema's die ook spelen. Hoe komen we tot een integraal plan?**

Dit zijn onderwerpen die inderdaad ook aan bod moeten komen. Wij denken dat water de kern van het verhaal is, vandaar dat we vanuit dat onderwerp beginnen.

Thema: Beleid/Wet- en regelgeving

1. Wat zijn de gevolgen van het overgangsgebiedenbeleid van de provincie op dit proces? Hebben we nog invloed?

Het beleid zoals het nu gepresenteerd is, gaat het niet worden. De Nederlandse Vereniging van Banken heeft aangegeven dat de nieuwe ammoniakeisen onhaalbaar zijn. Wat het wel gaat worden ligt ook aan ons, wij moeten hier zelf met een plan komen. We snappen dat er veel op jullie afkomt. Toch moeten we samen met een plan zien te komen. Als we dat niet doen wordt het ons opgelegd en kunnen we sowieso niks zelf beslissen.

2. Wanneer wordt het overgangsgebiedenbeleid gepubliceerd?

Dat is nog niet bekend, maar het zal naar verwachting vóór de zomer worden gepresenteerd. Om die reden willen we rond die tijd zelf ook een concept gebiedsplan hebben liggen.

3. Ondernemers staan open om samen met andere partijen de natuur te beschermen en herstellen, ook als er een overgangszone van X meter rondom de Groote Peel moet komen. Daar moet wel tegenover staan dat boeren buiten deze overgangszone de vrijheid krijgen om te boeren zoals zij dat graag willen, zonder te veel wet- en regelgeving. Door deze 'schillen' rondom de Groote Peel, verschuiven de stempels van de percelen. Wanneer grond van een ondernemer voor natuur ter beschikking wordt gesteld, is compensatie heel belangrijk.

Het idee om met schillen te werken is vaker benoemd en er wordt onderzocht hoe kansrijk dit is. Hoe groot de zone dan moet worden hangt ook van het toekomstige beleid af.

4. Werkt dit plan naar een wettelijke ruilverkaveling toe?

Dit hangt van het gebied af. Het kan ook zomaar vrijwillige ruilverkaveling worden, een gebiedscoöperatie of een samenwerking tussen ondernemers. Er wordt niet gedwongen, tenzij dat als plan vanuit het gebied komt.

- 5. Als we nu een plan opstellen voor het gebied, moeten we ook opnemen wat er nodig is aan vergunningen voor de ondernemers.**

Dat is inderdaad een belangrijk onderdeel van het plan en zal in een toekomstige sessie besproken worden.

- 6. De overgangszone in de Attentiezone waterhuishouding is nergens op gebaseerd en er staat nergens beschreven waarom die een bepaalde lengte moet hebben. Als we rondom de Peel optimaliseren, kan de Attentiezone waterhuishouding er dan af?**

In de jaren '90 is een beschermingszone van 2 kilometer rondom de Deurnese en Groote Peel vastgelegd, door het toenmalige ministerie van LNV. Toen de provincie de Attentiezone waterhuishouding op kaart ging zetten, is voor de Pelen de omvang van de bestaande zone van LNV overgenomen. Om te zorgen dat (toekomstige) ontwikkelingen niet leiden tot een verslechtering, blijft een beschermingsregime nodig. De Attentiezone waterhuishouding zal dus niet vervallen.

- 7. Waarom staat de wetgeving toe dat industrieën lozen in het oppervlaktewater?**

Het is technisch niet haalbaar om hun afvalstoffen volledig te zuiveren.

Thema: Water

De Aa (verleggen naar de laagte)

1. Waarom zouden we de Aa verleggen?

Door de verlegging stroomt er minder water van oost naar west, omdat onderdruk vanuit de Aa ontstaat. Zo wordt het water langer binnen het gebied vastgehouden.

2. Is herstel van het hoogveen niet belangrijker dan beekherstel?

Beide zijn even belangrijk. De Kaderrichtlijn Water (KRW) is Europese wetgeving, Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde gebieden die beschermd wordt door de Wet Natuurbescherming. De beekherstelopgave valt onder de KRW, hoogveenherstel onder Natura 2000. Beide hebben dus dezelfde juridische status.

3. Waarom verleggen we de Aa niet via bestaande lopen? Dit maakt het land beter bewerkbaar. Er zit al een nieuwe stuw in. Bestaande Aa intact laten, voor snellere waterafvoer bij overmatige regenval.

Dit idee nemen we graag mee.

4. Het water in de Aa ziet er vies uit, hoe komt dat?

We hebben dit nagevraagd bij waterschap Limburg. Uit metingen blijkt dat dit komt door de hoge concentratie nutriënten in het water, voornamelijk veroorzaakt door de landbouw. Het voedselrijke water zorgt, in combinatie met stagnatie, voor bijvoorbeeld algenbloei en 'dood' water.

Peil Eeuwselse Loop verhogen

1. De Eeuwselse Loop krijgt pas halverwege het aangegeven gedeelte wateraanvoer, dus heeft het wel nut om het waterpeil omhoog te zetten? Is er wel genoeg wateraanvoer en is dit technisch wel mogelijk?

De wateraanvoer komt waarschijnlijk niet in verbinding te staan met de Eeuwselse Loop. Het verhogen van de peilen in het landbouwgebied is nuttig, omdat hiermee het peilverschil tussen de natuur en de landbouw verminderd wordt. Daardoor neemt de wegzijging uit de Peel ook af. De mate van peilopzet wordt in dit proces bepaald.

2. Wat heeft het voor zin om het peil van de Eeuwselse Loop te verhogen, het verval is namelijk minimaal?

Het verhogen van het waterpeil leidt tot meer onderdruk en zorgt ervoor dat water langer vastgehouden en grondwater beter aangevuld wordt. Het water dat de Grootte Peel uitstroomt wordt zo tegengehouden en blijft dus langer in het gebied. Het toevoegen van stuw(en) is hierbij wellicht noodzakelijk.

- 3. Afgelopen jaar was zeer nat, waardoor inzaaien niet mogelijk was. Zal een verhoging van het peil van de Eeuwselse Loop deze situatie niet verder bemoeilijken?**

In het gebiedsplan moeten we samen op zoek naar een optimum tussen peilopzet en agrarisch gebruik.

- 4. Het zou goed zijn om het gebied op peilvakniveau in te delen en te gaan beheren. Dit beheer kan met de betrokken boeren samen georganiseerd worden.**

Goed idee, we nemen dit mee.

- 5. Ligt de meest effectieve oplossing niet in het beperken van de waterpeilverhoging tot het gebied direct rond de Peel?**

Peilopzet is inderdaad effectiever dichterbij de Peel, dan verder van de Peel af. Dit is ook verwerkt in de 3 denkrichtingen.

- 6. Welk uitgangspunt voor het waterpeil zijn voldoende? -60 bij akkers/hogere plekken in het gebied, -40 bij gras? Is dat voldoende om waterstand in peelgebied te verhogen? Goed genoeg om op te boeren, veilig te wonen? Kan je dit ook in het voorjaar behouden bij natheid? We moeten in het voorjaar het land op kunnen. Bij welke mate van drooglegging blijft het gras van voldoende kwaliteit?**

Dit is een goede vraag. Wij gaan dit goed uitzoeken en komen hier later op terug.

Water bufferen

1. Kan het water van de Eeuwselse Loop naar de buffers worden geleid, in plaats van water uit het kanaal?

De waterafvoer van de Eeuwselse Loop is niet stabiel. In de zomer is er nauwelijks afvoer. Deze afvoer moet behouden blijven voor de ecologie in de Beek. Het is altijd mogelijk om via het kanaal de buffers vol te krijgen.

2. Aan de Jan Smitslaan (dichtbij kanaal) liggen enkele lage percelen. Kunnen die als waterbuffer dienen? / Suggestie voor Mussenbaangebied als waterbuffer voor agrarisch gebruik van omliggende percelen.

Dit is een mogelijke maatregel die we verder meenemen in het planproces. Hoeveel water er dan beschikbaar kan worden gesteld voor agrarisch gebruik, moet nog verder onderzocht worden.

3. De ingetekende buffer op de kaart is niet de meest geschikte locatie. De noord- en oostzijde ligt namelijk lager ten opzichte van dit perceel, waardoor het water sneller wegstroomt. Ondernemers opperen om te kijken naar de meest laaggelegen gebieden in het gebied en eventueel met kavelruil te verwisselen met die van de provincie.

De begrenzing van NNB-percelen staat vast. Met de bestemming van andere gronden kan er wellicht wel geschoven worden.

4. Hoe veel water kan er worden gebufferd in de aangegeven locaties en hoe lang kan je dat dan inzetten om agrariërs mee te voorzien?

Op deze vraag kunnen we nu nog geen antwoord geven, modellen moeten dit uit gaan wijzen. Het is nu niet mogelijk om alle ideeën die op de inwonersavonden zijn opgehaald door een model te halen. Als de plannen straks meer definitief worden, gaat dit uiteraard wel gebeuren.

5. Is het mogelijk water te bufferen aan de Limburgse zijde, langs de Aa?

Dit is wellicht mogelijk, hier zouden we dan met Waterschap Limburg over in gesprek moeten gaan.

6. Kan er agrarisch water op NNB-percelen gebufferd worden?

Er is een bepaald peil nodig ter ondersteuning van het Natura 2000-gebied. Hoeveel water er dan overblijft voor agrarisch gebruik, moet onderzocht worden.

7. Tot eind juni loopt er water uit de Peel. In het hoogveencompartiment is het gewenste peil gehaald. Kan het uitstromende water niet langer worden vastgehouden?

In 2024 was er tot en met juni een langdurig natte periode. Hierdoor vond er tot en met juni 2024 waterafvoer plaats. Als er meer water was vastgehouden in het eerste deel van de zomer van 2024, dan zouden er allerlei kleine dieren en vegetaties afsterven als gevolg van te langdurig onderwater staan.

8. Kan het water dat uit de Groote Peel stroomt teruggepompt worden naar de hogere gebieden (in Meijel), zodat dit weer terugloopt in de Groote Peel?

Is niet gewenst, omdat het water arm van nutriënten moet zijn (zoals regenwater). Door het water in Meijel te laten inzakken, pakt het water weer veel nutriënten op. Daarnaast is het dan ook niet door agrariërs te gebruiken. We kunnen dus beter kijken hoe we het buiten het Natura 2000-gebied kunnen bufferen.

9. Kunnen we voedingsstoffen winnen uit het water dat de Peel uitstroomt, voordat we het terug de Peel in pompen? Zijn hier interessante technieken voor die toe te passen zijn in de te creëren buffer?

Dit is in theorie mogelijk. Dit soort systemen nemen wel veel ruimte in beslag en kosten veel geld, dus de kosten en de baten moeten goed tegen elkaar worden afgewogen.

10. De gemeente Asten is eerder met plannen voor zonnepanelen en windmolens gekomen. Het is onduidelijk wat hier de plannen van zijn. Is het een idee om de gewenste zonnepanelen boven op de te realiseren buffervoorraad water te leggen, in plaats van op landbouwgrond?

Deze vraag is neergelegd bij gemeente Asten. Antwoord volgt.

1. Is het water van het pompstation in Ospel bruikbaar?

Nee, dit gaat niet omdat dit water te veel kalk en mineralen bevat.

2. Hoe gaan we om met de waterzuivering in Meijel? En de riooloverstort in Ospel?

Woningen en bedrijven in stedelijk gebied zijn aangesloten op de riolering. Dit is van oudsher gemengde riolering, wat betekent dat hemel- en afvalwater samen in één buis worden afgevoerd naar de rioolwaterzuivering. Bij neerslag wordt het gemengde water gebufferd in het riool om te voorkomen dat alle bacteriën, die het afvalwater zuiveren in de rioolwaterzuivering, wegspoelen. Als ook het riool vol water staat, stort het gemengde rioolwater over op oppervlaktewater om wateroverlast in het stedelijk gebied te voorkomen. Daarom kunnen riooloverstorten niet worden opgeheven.

Om de riooloverstorten te beperken, kan hemelwater afgekoppeld worden of kunnen groene buffers gebouwd worden achter de overstorten. Het afkoppelen van hemelwater wordt door gemeenten al gedaan bij bijvoorbeeld rioolvervangings. Groene buffers kosten veel ruimte. Aan de Eerenbeemd in Meijel is al een groene buffer achter de riooloverstort aangelegd. Behalve de riooloverstorten, loost ook de rioolwaterzuivering Meijel het effluent water op de Eeuwselse Loop. Effluent water is gezuiverd water, maar is niet volledig schoon. Effluent water is een redelijke constante lozing, terwijl riooloverstorten pieklozingen zijn. Voor zo ver bekend, lozen er drie riooloverstorten en de RWZI vanuit Meijel op de Eeuwselse Loop. Ook de eisen voor de rioolwaterzuivering worden steeds strenger. Het wordt dus langzaam beter.

3. Kunnen we meer meten hoe de waterkwaliteit nu is? En wat is er te doen aan PFAS vanuit het kanaal?

Op sommige factoren scoort waterkwaliteit erg goed. Er wordt structureel door Rijkswaterstaat in Nederweert PFAS gemeten en door het waterschap bij Sluis 13. Op dit moment wordt er een aanvullend PFAS-onderzoek uitgevoerd, om het effect van het inlaten van water in het gebied te onderzoeken. De resultaten hiervoor worden in februari verwacht.

Het is niet mogelijk om real-time de PFAS-waarden te controleren bij het inlaten in de toekomst, de analysetijd van PFAS-monsters is ongeveer 3 weken.

Er is op dit moment geen effectieve, toepasbare techniek in beeld om PFAS uit het water te halen.

4. Als het 3 weken duurt voordat wordt aangegeven dat waterkwaliteit niet goed was, maar dit wel al in gebied aangevoerd is, dan is er een probleem. Kan hier iets in worden verbeterd als er een watertoevoerleiding komt?

Dit is inderdaad een risico. Er is continue afstemming met Rijkswaterstaat over de wateraanvoer. Als bij Rijkswaterstaat of bij het waterschap een vermoeden bestaat van slechte waterkwaliteit, bijvoorbeeld door vissterfte of een lozing, worden de inlaten dichtgezet. Hetzelfde risico bestaat voor 75% van Nederland, namelijk in alle polders.

De kans is groot dat er snel genoeg gereageerd kan worden om verontreiniging van het gebied te voorkomen. Het water stroomt langzaam door de kanalen en het duurt dus even voordat het water van een verontreiniging naar de inlaat is gestroomd. Ook worden verontreinigingen in het kanaal snel verdund door de hoge afvoer van het kanaal.

5. Hoe is de accumulatie van PFAS en andere stoffen per kuub bij het inlaten van water?

De concentratie PFAS/PFOS in het oppervlaktewater zal toenemen als de aanvoer gerealiseerd wordt. Meer informatie volgt als het waterschap klaar is met meten. Over accumulatie is ook in de wetenschap niet super veel bekend, het is onwaarschijnlijk dat we een goed antwoord kunnen geven op de zorgen uit het gebied.

6. Is het mogelijk het water van het kanaal tot in de Peel te laten stromen, en niet alleen tot aan de rand?

Nee, want het is gebiedsvreemd water.

7. Is de Groote Peel in de winter wel voldoende nat?

Ja, tijdens de wintermaanden is er voldoende water beschikbaar in de Groote Peel.

8. Op de Kokmeeuwenweg is het Waterschap Aa en Maas de waterkwaliteit aan het meten. Wat is de uitslag van deze metingen?

Dit wordt bekend gemaakt zodra het onderzoek is afgerond.

9. De waterkwaliteitseis en lozingskwaliteitseis van water moet hetzelfde zijn.

Het is inderdaad niet de bedoeling dat agrariërs afgerekend worden op verontreinigingen die zij zelf niet veroorzaakt hebben.

10. Moeten we een zuivering serieus overwegen om grondwater te ontkalken (mineraal arm te maken) of om gebiedseigen of aanvoerwater te zuiveren naar Peelkwaliteit?

Dit een vraag aan de overheden. Als we dit serieus willen onderzoeken is het goed om een gesprek in te plannen met inhoudelijk experts.

11. Kan het verhogen van het organische stofgehalte ook een onderdeel zijn van het gebiedsplan? Dit kan helpen om de wateropnamecapaciteit te vergroten, maar ook om de chemische middelen beter binden/uitfilteren.

Dit kunnen we zeker meenemen in de verdere uitwerking. De provincie heeft het BodemUP programma om boeren hierbij te helpen. Wellicht kan er een keer een toelichting gegeven worden, als daar interesse in is.

Wateraanvoer

1. Kan wateraanvoer gegarandeerd worden naar de toekomst?

Nee, helaas niet. In extreem droge jaren kan het zijn dat er niet de gehele zomer voldoende water beschikbaar is om het gebied op peil te houden. De situatie zal echter nog steeds een verbetering zijn op de huidige situatie, waarin geen enkele mogelijkheid van wateraanvoer is.

2. Vernatting is mogelijk, maar uiterlijk op 1 april moet agrariër landwerk uit kunnen voeren.

Er zullen percelen zijn waar uiterlijk 1 april het land op kunnen niet ieder jaar mogelijk is. Het streven is om voldoende goede grond onder bedrijven te krijgen, zodat een rendabele bedrijfsvoering gehanteerd kan worden.

3. Wateraanvoer vanuit het kanaal: hoe breed zal deze zijn, loopt de aanvoer onder de Aa door richting de Peel, en hoe wordt omgegaan met het hoogteverschil tussen het kanaal en de Peel?

De gewenste breedte varieert tussen 5 en 10 meter, waarbij geen dijken langs beide zijden van de wateraanvoer worden aangelegd.

4. Loopt de wateraanvoer vanuit het kanaal naar het perceel van Staatsbosbeheer en wordt het daar opgeslagen? En moet deze opgepompt worden?

Klopt. Daarnaast vult de aanvoer gaandeweg het grondwater aan en biedt het onderdruk, waarmee het water wat de Groote Peel uitstroomt wordt tegengehouden en daarmee langer in het gebied wordt vastgehouden. Vanwege de hoogteverschillen (hoog > laag > hoog) moet het water opgepompt worden.

5. Kan het dat de wateraanvoer vanuit het kanaal in de toekomst droogvalt?

Dit kan, in extreem droge zomers kan het zijn dat de aanvoer wordt verminderd of helemaal wegvalt. Tot die tijd is het echter wel mogelijk om de sloten in het gebied op peil te houden.

6. Is het een optie om wateraanvoer vanuit het kanaal over de Aa naar het gebied te laten lopen?

Dit is niet optimaal, omdat we het water graag verder het gebied in willen krijgen tot minimaal het begin van het natuurgebied. Vanaf daar willen we het richting agrarisch grondgebied laten lopen.

7. Is er bekend wat de wateraanvoer doet met het grondwater?

Het grondwater zal met name in de zomer hoger worden als gevolg van wateraanvoer. In de winter wordt de aanvoer dichtgezet, waardoor in de winter de grondwaterstand niet zal toenemen.

8. Sinds het Life+ project zou het water wegstromen, doordat leemlagen kapot gemaakt zijn. Voorheen bleef er veel meer water staan. Nu loopt het merendeel weg naar diepere grondlagen. Is het niet mogelijk om die leemlagen te herstellen zodat het water hoger kan worden vastgehouden?

Voor het Life+ project in 2016 stroomde ook al water weg uit de Groote Peel, via de toenmalige Eeuwselse Loop. Er zijn hogere waterpeilen ingesteld na de aanleg en het vernieuwen van stuwen en kaden, het dempen van interne sloten en het verleggen van de Eeuwselse Loop. Sinds 2016 wordt water langer vastgehouden in Natura 2000-gebied, maar het grondwater zakt in (droge) zomers nog diep weg.

9. Heeft het oppompen van water op 40 meter diepte invloed op het waterpeil in de Peel? De leemlagen onder de Peel zorgen toch juist dat water wordt

vastgehouden in de Peel? Gaat beperking van beregening echt wel invloed hebben?

Op veel plekken in de Peel is geen leem- of veenlaag meer aanwezig, waardoor het water in de Peel in directe verbinding staat met het regionale grondwater. Beregening heeft weldegelijk een beperkt, maar significant, effect op de waterstand in het natuurgebied.

Drainage

- 1. Is peilgestuurde drainage een optie? / Kan traditionele drainage omgelegd worden naar peilgestuurde drainage? Aanleg hiervan is in het huidige beleid niet mogelijk.**

Het is op dit moment vergunbaar om traditionele drainage om te bouwen naar peilgestuurde drainage. Het is alleen niet toegestaan om nieuwe drainage aan te leggen, ook niet als deze peilgestuurd is. Dat is omdat daarmee waarschijnlijk meer water wordt afgevoerd dan voordat het perceel gedraineerd was en er dus verdroging optreedt. Mocht hier verandering in komen, bijvoorbeeld bij een integraal plan, dan is het nodig om onderzoek naar de ondergrond te doen. Het waterschap staat positief tegenover peilgestuurde drainage, mits geborgd is dat deze niet kan verdrogen t.o.v. de huidige situatie.

- 2. Is het een overweging om ondernemers met peilgestuurde drainage vrij te stellen van beregeningsbeperkingen? Omdat zij bijdragen aan vasthouden van water.**

De gebiedsgerichte aanpak Vitale Peel heeft geen invloed op het beregeningsbeleid, dat beleid geldt voor heel Brabant. Door middel van het BodemUP programma kunnen watermaatregelen genomen worden, waarmee beregeningsruimte beschikbaar kan komen.

Alle ondernemers krijgen beregeningsruimte in het nieuwe beleid. Dit gaat wel minder zijn dan wat er nu kan. Als ondernemers kunnen aantonen dat ze daadwerkelijk meer en langer water vasthouden door peilgestuurde drainage (of een andere maatregel), kunnen ze dit opnemen in hun 'Bedrijfs- Bodem- en Waterplan'. Vanuit het nieuwe beregeningsbeleid geldt dan het principe 'voor wat hoort wat' en kunnen ondernemers aanspraak maken op meer beregeningsruimte. Er kan wel een beregeningsverbod komen uit oppervlaktewater in tijden van droogte.

- 3. In het Peelland wordt drainage toegepast. Het is belangrijk dat wordt geborgd dat water nog steeds via drainage kan worden afgevoerd bij de invoering van een nieuw gebiedsplan of nieuwe maatregelen.**

De overheden hebben de ambitie om de waterpeilen in het gebied te verhogen. Dit proberen we op vrijwillige basis met het gebied te realiseren. Er zijn waarschijnlijk percelen waar het landgebruik niet optimaal is voor traditionele landbouw, omdat deze percelen te nat worden. Het is belangrijk dat de overheid afspraken over grondgebruik nakomt, als een perceel geschikt zou moeten zijn voor traditionele landbouw (qua waterbeheer). Blijkt het toch te nat, zal het waterschap dit moeten oplossen.

(Sub)irrigatie

1. Behoort subirrigatie tot de mogelijkheden?

Er is in de zomer niet voldoende aanvoerwater beschikbaar om het gehele attentiegebied van subirrigatie te voorzien. Samen met het gebied wordt gekeken waar de inzet van subirrigatie zinvol is.

Thema: Landbouw

Bemesting

1. **Staatsbosbeheer stapelt de afplaggen uit de Peel nu in de Peel op, terwijl dit voedingsrijk materiaal is en de sappen uit dit materiaal weer de Peel in stromen. De landbouw kan dit materiaal op zich prima gebruiken (zeker als het niet meetelt in de mestboekhouding).**

Staatsbosbeheer gaat graag in gesprek met ondernemers die hier interesse in hebben.

2. **Met betrekking tot bemesting moeten we in dit gebied gewoon de landelijke regels blijven volgen.**

De provincie is van plan om de regels van het Rijk te volgen over bemesting, hier komen geen extra provinciale regels voor.